शान्पापमाशुव्यपोहतु अनंतः सर्वदेवेशः सर्वज्ञः सर्वदः प्रभुः शिवध्यानैकसंपन्नः स
मे पापं व्यपोहतु शिवोत्तमो महातेजाः शिवध्यानपरायणः सर्वगः सर्वदः शांतः स मे
पापं व्यपोहतु त्रिमूर्तिर्भगवानीशः शिवभक्तिप्रबोधकः शिवध्यानैकसंपन्नः स मे पा
पं व्यपोहतु एकरुद्रोऽेकगुरुः त्रैलोक्यनमितो हरिः शिवध्यानैकसंपन्नः स मे श्री
कंठः श्रीपतिः श्रीमान् शिवध्यानरतः सदा शिवार्चनरतः साक्षात् स मे शिखंडी भगवा
न् शांतः सितभस्मावगुंठितः शिवार्चनरतः श्रीमान् स मे त्रैलोक्यनमिता देवी उल्कातार
राशरानना दाक्षायिणी महाभागा गौरी हैमवती शुभा एकवर्णी गजासोम्यानपाश्वेवैक
पाटला अपर्णा वरदा देवी वरदानेकतत्परा उमा सुरहरा साक्षात् कौशिकी एकपर्णिनी ख
ट्वांगधारिणी दैत्याकराशावरपल्लवा नेकवर्णादितिर्दिव्या चतुर्भिः पुत्रकैर्वृता सेनाया
नेत्रिनी देवी वरदा वाविजेक्षणा माता पावयती शोकानंदिनः स महात्मनः स्वभावाया
स्त्रीशांता पंचचूडा वरप्रदा सत्संसर्व सर्वभूतानां प्रकृतिस्तेगतायया त्रयोविंशतिभि
स्तत्त्वै महदाद्यैर्विभूषिता लक्ष्म्यादिशक्तिभिर्नित्यं नमिता वरवर्णिनी भूतानामनी महादे
वी मायावामंडनप्रिया मायायस्याजगत्सर्वं ब्रह्मांडं सचराचरं क्षोभिनी मोहिनी नित्यं
योगिनां हृदि संस्थिता एकानेकास्थितालोके इंदीवरनिभेक्षणा भक्त्यापरमयानित्यं स

लिं·
ना·पु·
१५५

वेदैवैरभिष्टुता गणेशं भोजमार्गेंद्रा पमविघ्नेशापूर्विका संस्तुता जननी तेषां सर्वोपद्रवनाशि
नाशिनी भक्तानामार्त्तिहा भव्या भवभावविनाशिनी भुक्तिमुक्तिप्रदा देवी भक्तानामप्रयत
तः सा मे साक्षान्महादेवी पापमाशु व्यपोहतु चंडः सर्वगणेशानां मुखाच्च भो विनिःसृतः
शिवार्चनरतः श्रीमान् स मे पापं व्यपोहतु शालंकायनपुत्रस्तु हलमार्गोत्थितः प्रभुः जामा
ता मकृतादेवः सर्वभूतमहेश्वरः सर्वगः सर्ववित् शर्वः सुरेशः प्रभवः प्रभुः सनारायण
कैः देवैः सेंद्रचंद्रदिवाकरैः सिद्धैश्च यक्षगंधर्वैर्भूतैर्भूतविधायकैः उरगैरृषिभिश्चैव
ब्रह्मणा च महात्मना स्तुतस्त्रैलोक्यनाथस्तु वनितांतः पुरस्थितो सर्वदा पूजितः सर्वैर्ना-
दी पापं व्यपोहतु महाकायो महातेजा महादेव इवापरः शिवार्चनरतः श्रीमान् स मे रु
द्र मोक्षु निघ्नाहलः शिवध्यानपरायणः शिवार्चनपरो नित्यं स मे मेरुमंदरकैलासतट
कूटप्रभेदनः ऐरावतादिभिर्दिव्यैर्गजैर्दिग्गजैश्च पूजितः सप्तपातालपादश्च सप्तद्वीपोरु
जंघकः सप्तार्णवांकुशश्चैव सप्ततीर्थोदरः शिवः आकाशदेशो दिग्बाहुः सोमसूर्याग्निलो
चनः हतासुरमहावृक्षो ब्रह्मविद्यामहोत्कटः श्रीतीर्थोरणेः सुमनाश्चैव योगपाशसमन्वितः
वधायस्तु पुंडरीकाक्षस्तवेदव्रिनिरूपश्च गजेंद्रप्रकोपः सातांशकोटिशतैर्वृतः शिव-
ध्यानैकसंपन्नः स मे भृंगीशः पिंगलाक्षो भसिताख्यदेहधृक् शिवार्चनरतः श्री-

राम·
राम·

मान्समे॰ वन्हिर्भिस्तनुभिर्नित्यंसर्वास्वस्तिवर्हिनः स्कंदःशक्तिधरः शांतः सेनानीशि
खिवर्हणः देवसेनापतिः श्रीमान्समे॰ भवः शर्वस्तथेशानो रुद्रः पशुपतिस्तथा॰
उग्रो भीमो महादेवो भवार्चनरताः सदा एताः पापव्यपोहंतु मूर्त्तयः परमेष्ठिनः महा
देवः शिवो रुद्रः शंकरो नीललोहितः ईशानो विजयो भीमो देवदेवो भवोद्भवः कपा॰
लीशश्च कथिता रुद्रा एकादशाहातिमे शिवप्रणामसंपन्ना व्यपोहंतु मलंमम वैक
र्त्तनो विवस्वांश्च मार्तंडो भास्करो रविः लोकप्रकाशकश्चैव लोकसाक्षी त्रिविक्रमः॰
आदित्यश्च तथा सूर्यश्चांशुमांश्च दिवाकरः एते वै द्वादशादित्या व्यपोहंतु मलंमम गग॰
नं स्पर्शनं तेजो रसश्च ए ॥ थिवी तथा चंद्रः सूर्यस्तथात्मा च तनवः शिवभाविताः पा
पं व्यपोहंतु मम भयं निर्नाशयंतु मे इंद्रश्च पावकश्चैव यमो निर्ऋतिरेव च वरुणो वा
युः सोमश्च ईशानो भगवान्हरिः पितामहश्च भगवान् शिवध्यानपरायणाः एते पापं
व्यपोहंतु मनोवाक्कायकर्मजं गभस्तिस्तशानो वायुरनिलो मरुतस्तथा प्राणः प्राण
शजीवेशा मरुतः शिवभाविताः शिवार्चनरताः सर्वे व्यपोहंतु मलंमम खेचरी वसुधा
री च ब्रह्मेशो ब्रह्मब्रह्मधीः सुषेणः शाश्वतः पुष्टः सुपुष्टश्च महाबलः एते वै चार
णाः शंभोः पूजयातीव भाविताः व्यपोहंतु मलं चैव पापं चैव मयाकृतं मंत्रज्ञो मंत्र

लिं.
ग.१.
१५

विद्याको हं सराट् सिद्धपूजितः सिद्धिमान्यक्रमः सिद्धः सर्वसिद्धिप्रदायकः व्यपोहंतु ४
मलं सर्वे सिद्धाः शिवपदार्चकाः यक्षो यक्षेशधनदो जंभलो मणिभद्रकः पूर्णभद्रो
महद्रव्यो विरिंचीकुंडलीनया नरेंद्रश्चैव यक्षेशा ह्यपोहंतु मलं मम अनंतः कुलिश
श्चैव वासुकिस्तक्षकस्तथा कर्कोटको महापद्मः शंखपालो महाबलः शिवप्रणामसं
पन्नाः शिवदेहविभूषणाः मम पापं ह्यपोहंतु विषं स्थावरजंगमम वीणज्ञाः किन्नरा
श्चैव सूरसेनः प्रमर्दनः अतिशयः प्रभोगी च गीतज्ञाश्चैव किन्नराः शिवप्रणामसं
पन्नाह्यपोहंतु मलं मम विद्याविनीतो विबुधो विद्याराशिर्विदांवरः प्रबुद्धो विबुधः
श्रीमान्कृतज्ञश्च महायशाः एते विद्याधराः सर्वे शिवध्यानपरायणाः व्यपोहंतु मलं
घोरं महादेवप्रसादतः हयग्रीवो महाजंभः कालनेमिर्महाबलः सुग्रीवो मर्दकश्चै
व पिंगलो देवमर्दकः प्रह्लादश्चाप्यनुह्लादः संह्लादः शिवबाष्कलौ जंभकुंभश्च सं
स्यायो मायावीर्यः कृतंजयः एते महासुरात्मानो महादेवपरायणाः व्यपोहंतु म
लं घोरं मासरंभावमेव च गरुत्मान्खगतिश्चैव पक्षिराट् नागमर्दकः नागशत्रुर्हिर १३
ण्याभो वैनतेयः प्रभंजनः नागानां विषनाशश्च विष्णुवाहन एव च एते हिरण्यव
र्णाभा गरुडा विष्णुवाहनाः नागाभरणसंपन्ना ह्यपोहंतु मलं मम अगस्तिश्चैव वसिष्ठ

श्वसंगिराभृगुरेवच कश्यपोनारदश्चैव दधीचिश्च्यवनस्तथा उपमन्युस्तथाचान्येमहर्ष
यः शिवभाविताः शिवार्चनरताः सर्वेप्यपोहन्तु मलंमम पितापितामहश्चैव तथै
वप्रपितामहाः अग्निष्वात्ताबर्हिषदस्तथामातामहादयः अपोहन्तुभयंपापंशिवा
ध्यानपरायणाः लक्ष्मीश्च धरणीदेवी गायत्रीच सरस्वती उमातथा शचीज्येष्ठामातरः सु
रपूजिताः देवानां मातरश्चैव गणानां मातरस्तथा भूतानां मातरः सर्वा यत्र या गणमातरः
प्रसादेवदेवस्य अपोहन्तु भयंमम उर्वशीमेनकाचैव रंभादेवीतिलोत्तमा सुमुखीदु
र्मुखीचैव कामुकीकामवर्धिनी तथान्याः सर्वलोकेषु दिव्याप्सरसः शुभाः शिवायतां
डवंनित्यंकुर्वन्तिः शिवभाविताः देव्यः शिवार्चनरता अपोहन्तु भयंमम अर्कः सोमोऽ
गारकश्च बुधश्चैव बृहस्पतिः शुक्रः शनैश्चरो राहुः केतुश्चैव महावलाः अपोहन्तु भ
यंघोरंग्रहपीडां शिवार्चकाः मेषोवृषोथमिथुनस्तथाकर्कटकः शुभः सिंहश्च कन्या
विपुलातुलावैवृश्चिकस्तथा धनुश्चमकरश्चैवकुंभोमीनस्तथैवच राशयोद्वादश
ह्येताशिवपूजापरायणाः अपोहन्तु भयंपापंप्रसादात्परमेष्ठिनः अश्विनीभरणी
चैवकृत्तिकारोहिणीतथा श्रीमान्मृगशिरश्चार्द्रापुनर्वसुपुष्योसर्पिका मघावैपूर्व
फल्गुन्युत्तराफाल्गुनीतथा हस्तश्चित्रातथास्वातीविशाखाचानुराधिका ज्येष्ठामू

लिं
पु॰
१५८

लामहाभागा पृथ्वी धाप्यातथैवच उग्रा याकाढ्यिका चैव श्रवणश्च धनिष्ठिका शतभिषः पूर्व 6
भद्रा नदा शोहपदा स्तथा पौष्णाच देवाः सततं व्यपोहंतु भयं मम ज्वरः ॐ दोदरश्चैव शंकु
कर्णो महाबलाः महाकर्णः प्रभूतश्च महाभूतप्रमर्दकः श्वेनजिच्छिवदूतश्च प्रमाथी प्री
तिवर्धनः कोटिकोटिशतैश्चैव भूतानां संवृताः सदा व्यपोहंतु भयं सर्वं मम देवप्रसादतः
शिवध्यानैकसंपन्नो हिमशैलसमप्रभः ॐ देंडसदृशाकारः ॐ देंडुवडवामुखः वडवा
मुखसंभूतीव ऊर्वामुखभेदनः वृषः पादः सदा भक्तः क्षीरोद इव पांडुरः रुद्रलोके स्थि
तो नित्यं रौद्रैः सर्वेहितो गणैः वृषेंद्रो वृषभ इड्यो विश्वस्य जगतः पिता वृतो नंद्यादिभि
र्नित्यं मातृभिः पापमर्दनः शिवार्चनरतो नित्यं समे पापं व्यपोहतु गवां माता जगन्मा
ता रुद्रलोके व्यवस्थिता शिवभक्तानुयाने दा समे पापं व्यपोहतु भद्रा भद्रपदा देवी
शिवलोके व्यवस्थिता सुरभी सर्वतोभद्रा सर्वपापप्रणाशिनी रुद्रपूजारता नित्यं
सा मे पा' स्वर्णशीलाशीलसंपन्ना श्रीः शिवेनेव भाविता शिवलोके स्थिता नित्यं सा मे
हमनाम्ब भगा नित्यं स्वरूपास्पता व्यया रुद्रलोके स्थिता देवी सा मे' वेदशास्त्रार्थत
त्वज्ञः सर्वकार्याभिचिंतकः समस्तगुणसंपन्नः सर्वदेवेश्वरात्मकः ज्येष्ठः सर्वेश्वरः
सौम्यो महाविष्णुतनुः स्वयं आर्यः सेनापतिः साक्षात्मघवानद्यमर्दनः एरावत

गजारूढः कृसर्कंकेचितमूर्द्धजः कृशांगोरक्तनयनः शषीपन्नगभूषणः भूतैः प्रेतैः
पिशाचैश्च कूष्मांडैश्च समावृतः शिवार्चनरतः सादान्नमे· ब्रह्माणीचैवमाहेशीको
मारीचैसवीतथा वाराहीचैवमाहेंद्रीचामुंडाश्चंडिकानथा एतावैमातरः सर्वाः योगि
निश्चमहापापभयोहंतसमीहिताः वीरभद्रोमहातेजाहिमकुंदेंदुसंनिभः रुद्रस्यत
नयोरौद्रः शूलशक्तिमहाकरः सहस्रबाहुः सर्वज्ञः सर्वायुधधरः स्वयं त्रेताग्निन
यनोदेवस्त्रैलोक्याभयकृत्प्रभुः मातॄणां रक्षकोनित्यं महावृषभवाहनः त्रैलोक्यन
मितः श्रीमान्महापादनतः स्वयं यज्ञस्यत्तशिरच्छेत्ता पूष्णोदंतविनाशकः वृन्हस्त
हरः साक्षाद्भगनेत्रनिपातनः पादांगुष्ठेनसोमांगपोषकः प्रभुसंज्ञिकः उपेंद्रेंद्र
यमादीनांदेवानामंगतस्तणः सरस्वत्यामहादेव्यानासिकोष्ठोचकर्तनः गणेश्च
गणसेनानीः समेयाः ज्येष्ठावरिष्ठावरदावराभरणभूषिता महालक्ष्मीर्महाजाया
समेयाप· महामोहामहाभागामहाभुजवरावृता शिवार्चनरतानित्यंसमे· लक्ष्मी
सर्वगुणोपेतासर्वलक्षणसंयुता सर्वदासर्वगादेवीसा· सिंहारूढामहादेवीपार्वत्या
स्तनयाव्यया विसोर्वियामहामायावैसर्वोसुरपूजिता त्रिनेत्रावरदादेवीमहिषा
सुरमर्द्दिनी शिवार्चनरताद्दुर्गासामे· ब्रह्मांडपालकारुद्राः सर्वलोकप्रपूजिता·

8

लिं॰ तस्मात्स्नमानसाः सर्वेप्यघोरेहंतु भयं भव भूताः प्रेताः पिशाचाश्च कूष्मांडा गणनायकाः
ग॰७॰ कूष्मांडकाश्च मेध्याप्यघोरेहंतु समाहिताः अनेन देवान्स्तुत्वा तु तेसर्वं स्समाप्नुयात् ब्रह्म
१५२ मार्गीरसा भूमौ भवति मासं हि जोलमाः अघोरेण स्तवं दिव्यं यः पठेच्छृणुयादपि विधूय
सर्वपापानि इह लोके महीयते कन्यार्थी लभते कन्यां जयकामो जयं लभेत् अर्थकामो
लभेदर्थं पुत्रकामो बहून्सुतान् विद्यार्थी विद्यां योगार्थी योगमाप्नुयात् यान्यान्प्रार्थयते
कामान्मानवः शृणुयादिह सुस्वात्कीर्त्तनात्सर्वान् शीघ्रमाप्नोति देवानां च प्रियो भवेत्
अघोरस्तवं दिव्यं जप्यमुह्दिश्य जप्यते न तस्य रोगा बाध्यंते वातपित्तादिसंभवाः ना
काले मरणं तस्य सर्पैरपि न दश्यते यत्पुण्यं सर्वतीर्थानां यज्ञानां चैव यत्फलं वेदानां
चैव यत्पुण्यं व्रतानां च विशेषतः तत्पुण्यं कोटिगुणितं जप्त्वा प्राप्नोति मानवः गोघ्नश्चैव
कृतघ्नश्च वीरहा व ब्रह्महा तथा शरणागतघाती च तथा विश्वासघातकः दुष्टः पापस
माचारो मातृहा पितृहा तथा अघोरेह सर्वपापानि शिवलोके महीयते इत्यादि महापु
राणे लिंगे अघोरेण स्तवः ऋषय ऊचुः अघोरस्तवं पुण्यं श्रुतं वस्तत्प्रसादतः सांप्रतं
लिंगदानस्य व्रतान्यपि वदस्व नः सूत उवाच व्रतानि च प्रवक्ष्यामि शुभानि मुनि सत्तमाः ५४
नंदिना कथितानीह शुक्रब्रह्मशुचेयधीमते तानि व्यासात्प्राप्तमिमयाशाके प्रवदाम्यहं

अष्टम्यां च चतुर्दश्यां पक्षयोरुभयोरपि वर्षमेकं तु भुंजानो नक्तं यः पूजयेच्छिवं सर्वय
ज्ञफलं प्राप्य स याति परमां गतिं पृथ्वीवीभाजनं कृत्वा भुक्त्वा पर्वसु मानवः अहोरात्रेण
वैकेन त्रिरात्रफलमश्नुते द्वयोः पक्षस्य पंचम्योर्द्वयोः प्रतिपदोर्नरः क्षीरधाराव्रतं कु
र्यान्नित्यमेव फलं लभेत् लक्षाष्टम्यां तु लक्षेण यावल्लक्षं चतुर्दशी भुंजन्नयत्तम
वाप्नोति ब्रह्मलोकं च गच्छति यो द्वमेकं प्रकुर्वीत नक्तं पर्वसु पर्वसु ब्रह्मचारी जितक्रोधः
शिवध्यानपरायणः संवत्सरांते विप्रान्वै भोजयेद्विधिपूर्वकं स्वर्गं दत्तमवाप्नोति नात्र
कार्या विचारणा उपवासात्परं भैक्ष्यं भैक्षात्परमयाचितं अयाचितात्परं नक्तं तस्मान्न
क्तेन वर्तयेत् देवैस्तु भुक्तं पूर्वाह्ने मध्याह्ने ऋषिभिस्तथा अपराह्ने च पितृभिः संध्या
यां यक्षराक्षसैः सर्वां वेलामतिक्रम्य नक्तं भोजनमुत्तमं हविष्यभोजनं स्नानं स
त्यमाहारलाघवं अग्निकार्यमधःशय्यां नक्तभोजी षडाचरेत् प्रतिमासं प्रवक्ष्यामि
शिवव्रतमनुत्तमं धर्मकामार्थमोक्षार्थं सर्वपापविशुद्धये पुष्यमासेवसंपूज्य प्र
कुर्यान्नक्तभोजनं सत्यवादी जितक्रोधः शालिगोधूमगोरसैः पक्षयोरष्टयल्लाडपा
वासेन वर्तयेत् भूमिशय्यां च मासांते पौर्णमास्यां घृतादिभिः स्नाप्य रुद्रं महादेवं संपू
ज्य विधिपूर्वकं यावकं चोदकं कृत्वा समक्षीरं सवृतं द्विजाः भोजयेद्ब्राह्मणान् शिष्टान्

लिं॰ ग॰ पु॰ १५३

जयेच्छांतिं विशेषतः तस्य गोमिथुनं चैव कपिलं विनिवेदयेत् शिवाय देवदेवाय रुद्राय
परमेष्ठिने स याति सुनिराशीस्तावद्रुद्रलोकमव्ययम् भुक्त्वा तु विपुलान्भोगान्स तत्रैव
विमुच्यते माघे मासे तु संयतः कृत्वा नक्तभोजनं कृसरं घृतसंयुक्तं भुंजानः संय
तेंद्रियः सोपवासश्चतुर्दश्यां भवेद्भक्त्या यतव्रतः रुद्राय पौर्णमास्यां तु दद्याद्धै घृतकं
बलं कृष्णं गोमिथुनं दद्यात्संपूज्य चैव शंकरं भोजयेद्ब्राह्मणांश्चैव यथा विभवविस्त
रं याम्यमायाति वै लोकं यमेन सह मोदते फाल्गुने चापि संप्राप्ते यः कुर्यान्नक्तभोज
नं श्यामाकहविष्नीवारैर्जितक्रोधो जितेंद्रियः चतुर्दश्यामथाष्टम्यामुपवासं च कार
येत् पौर्णमास्यां महादेवं स्नाप्य संपूज्य शंकरं दद्याद्गोमिथुनं चैव ताम्राभं शूलपा
णये ब्राह्मणान्भोजयित्वा तु प्रार्थयेत्परमेश्वरं स याति चंद्रसायुज्यं नात्र कार्या वि
चारणा चैत्रेपि रुद्रमभ्यर्च्य कुर्याद्वै नक्तभोजनं शाल्यन्नं पयसा युक्तं घृतेन च सम
न्वितं गोष्ठशायी मुनिश्चेष्टो गोवृषांकमनुस्मरन् पौर्णमास्यां शिवं स्नाप्य दद्याद्गोमि
थुनं सितं ब्राह्मणान्भोजयेच्चैव नैर्ऋतं स्थानमाप्नुयात् वैशाखे च तथा मासे कृत्वा वै
नक्तभोजनं पौर्णमास्यां भवं स्नाप्य पंचगव्यघृतादिभिः श्वेतं गोमिथुनं दद्यात्सोऽश्व
मेधफलं लभेत् ज्येष्ठमासे तु देवेशं शिवं शर्वमुमापतिं स्नाप्य भक्त्या यथान्यायवत्त

10

५५

दर्पणं च मूलेन ब्राह्मणान्भोजयित्वा च यथाविभवविस्तरं धूम्रं गोमिथुनं दत्वा यजपेय-
फलं लभेत् आषाढमासे ये वै यो नक्तभोजनमाचरेत् भूरिदलं जम्बु सन्मिश्रं सक्तुभि-
श्चैव गोरसैः पौर्णमास्यां तु तान्ये लब्ध्वा च पूर्ववदर्चयेत् ब्राह्मणान्भोजयेच्चैव श्रावि-
यान्वेदपारगान् दद्याद्गोमिथुनं गौरं वारुणं लोकमाप्नुयात् श्रावणे च द्विजा मासे कृत्वा
वै नक्तभोजनं क्षीरषाष्टिकसंमिश्रं सक्तुभिश्चैव गोरसैः पौर्णमास्यां तु नाग्रे लब्ध्वा पा-
पूर्वं यथाविधि ब्राह्मणान्भोजयित्वा तु मिष्टान्नेन तु सादरं श्वेताश्वपादपृष्ठं च दद्याद्गो-
मिथुनं ततः स याति वायुलोकं वा वायुवत्सर्वगो भवेत् अथ भाद्रपदे मासे कृत्वा वै न-
क्तभोजनं धूतमूलेन विप्रेन्द्रा वृक्षमूलाग्निनादिवा पौर्णमास्यां च देवेशं स्नाप्य सम्पूज्य
शंकरं नीलस्कंधं वृषं गां च दद्याद्ब्राह्मणाय यथाविधि यक्षलोकमनुप्राप्य यक्षेशो वै भवे-
न्नरः तथैवाश्वयुजे मासि कृत्वा तु नक्तभोजनं सघृतं शर्करं सम्पूज्य पौर्णमास्यां च पूर्व-
वत् ब्राह्मणान्भोजयित्वा च शिवभक्तान्महामुनीन् वृषभं नीलवर्णाभं सप्तरोदे शशु-
न्नमं गां च दत्वा यथाशास्त्रमैशानं लोकमाप्नुयात् कार्तिके च तथा मासे कृत्वा वै नक्तभो-
जनं क्षीरोदनेन साज्येन संपूज्य चाशिवं प्रभुं पौर्णमास्यां तु विधिवत्स्नाप्य दत्वा चरुं पुनः
ब्राह्मणान्भोजयित्वा च यथाविभवविस्तरं दद्याद्गोमिथुनं चैव कपिलं पूर्ववद्द्विजाः स-

लिं॰
ग॰पु॰
१५५

यँल्लोकमवाप्नोति स तत्रैव विमुच्यते मार्गशीर्षे च मासे वै कृत्वा वै नक्तभोजनं यवान्नेन यथा
न्यायं मासं क्षीरादिभिः समं पौर्णिमास्यां च पूर्वोक्तं कृत्वा स्नानादिकं भवं ब्राह्मणान्भोजयि
त्वा च शुचीन्वेदपरायणान् दत्वा गोमिथुनं चैव पाण्डुरं विधिपूर्वकं सोमलोकमनुप्राप्य
स तत्रैव विमुच्यते अहिंसा सत्यमस्तेयं ब्रह्मचर्यं क्षमादयः त्रिःस्नानं चाग्निहोत्रं च भू
शय्या नक्तभोजनं पक्षयोरुपवासश्च चतुर्दश्यष्टमीषु च इत्येवमखिलं प्रोक्तं प्रतिमासं शि
वव्रतं कुर्याद्वर्षक्रमेणैव संक्रमेणापि वा द्विजाः स याति शिवसायुज्यं ज्ञानयोगमवाप्य
तु इत्यादि महापुराणे लैङ्गे प्रतिमासमहाव्रतं ८ सूत उवाच उमामहेश्वरं लिङ्गं व्रतमी
श्वरभाषितं नरनार्यादिजन्तूनां हिताय मुनिसत्तमाः पौर्णिमास्याममावास्यां चतुर्दश्यष्ट
मीषु च नक्तमब्दं प्रकुर्वीत हविष्यं पूजयेच्छिवं उमामहेशप्रतिमां हेम्ना कृत्वा सुशोभनां
राजतां वापि वर्षान्ते प्रतिष्ठाप्य यथाविधिः ब्राह्मणान्भोजयित्वा च शक्त्या दत्वा च दक्षि
णां रथाद्यैर्वापि देवेशं नीत्वा रुद्रालयं प्रति सर्वातिशयसंयुक्तैः छत्रचामरभूषणैः नि
वेदयेद्व्रतं चैव शिवाय परमेष्ठिने स याति शिवसायुज्यं नारी दिव्याय हि प्रभोः अष्टम्यां च
चतुर्दश्यां नियता ब्रह्मचारिणी वर्षमेकं तु भुञ्जीत नक्तमात्रा विधवापि वा वर्षान्ते प्रतिमां कृत्वा
पूर्वोक्तविधिनापि वा प्रतिष्ठाप्य यथान्यायं गत्वा रुद्रालयं शुभं ब्राह्मणान्भोजयित्वा च ॥

12

लिं॰ ग॰ नाथायतेविभो नमोराजाधिराजायराज्ञामधिपतायते १९ नमःशिलाधिपतयेपलाशाकृति
पु॰ २० नेनमः नमःकेयूरकेशायगोपतेनेनमोनमः २० नमःश्रीकंठनाथायनमोलकुंडपाणये
भुवनेशायदेवायवेदशास्त्रनमोनमः सारंगायनमस्तुभ्यंराजहंसायतेनमः कनकांगदहा
रायविश्वगर्भायतेशिव २१ सूर्याग्निसोमवर्णाययजमानायतेनमः सर्पकुंडलमालायकटि
सूत्रीकृताहिने २२ वेदगर्भायगर्भायविश्वगर्भायतेशिव अग्नयेरुद्ररूपायरुद्राणांपतयेनमः २३
शिवायशिवमंत्रायसद्योजातायवेधसे वामायवामदेवायवरदायामृतायते २४ अघोरायातिघो
रायसद्योजातायरंहसे ईशानायश्मशानायअतिवेगायवेगिने २५ नमोनिधनपादायकुंडे।
लिंगायालिंगिने हेमलिंगायहेमायवारिलिंगायचांभसे २७ शिवायशिवलिंगायव्यापि
नेव्योमव्यापिने वायवेवायुवेगायनमस्तेवायुरूपिणे २८ तेजसेतेजसांहर्त्रेनमस्तेव्योम
व्यापिने जलायजलनाथायनमस्तेजलव्यापिने पृथिव्यैचांतरिक्षायपृथिवीव्योमव्या
पिने शब्दायस्पर्शरूपायरसगंधायगंधिने २९ गणाधिपतयेतुभ्यंब्रह्मगुह्यतमायते अनंतवि
श्वरूपायअनाथायामलायच २१ शाश्वतायवरिष्ठायचारिगर्भाययोगिने संस्थितायांभसां
मध्येअर्वयोर्ब्रह्मवर्चसे २२ गोप्त्रेहर्त्रेसदाभर्त्रेनिधनायेश्वरायच अचेतनायाचित्तायचेतना
यसंहारिणे २३ अरूपायस्वरूपायअनंगायांगहारिणे भस्मदिग्धशरीरायभानुसोमाग्निहेतवे २४

क्रोरुश्चतेशांतिकेतथा त्रयोदशकलायुक्तं बल्लाद्यैः सहलोहित सामोद्भवंजगत्यायंहृदिसं
थानकारणं वर्णैःषडधिकाःषष्टिरस्यमंत्रवरस्यच पंचमंत्रंतपालब्धाजज्ञापभगवान्रु 14
द्रः अथवह्नाकलावर्णमृग्यजुःसामरूपिणं ईशमीशानमुकुटंपुरुषास्यंपुरातनं अघोर
हृदयंहृद्यंवामगुह्यंसदाशिवे सद्यःपादंमहादेवंमहाभोगींद्रभूषणं विश्वतःपादवदनं
विश्वतोक्षिकरंहरं ब्रह्मणोधिपतिःसर्गस्थितिसंहारकारणं तुष्टावपुनरिष्टाभीर्वाग्भिर्व
रदमीश्वरं ॥ ॥ इत्यादिमहापुराणेलैंगेब्रह्माविष्णुप्रधानायब्रह्मलिंगोत्पत्तिर्नामसप्तद
शोध्यायः १७ सूतउवाच ॐएकाक्षरायरुद्रायअकारायात्मरूपिणे उकारायादिदेवाय
विद्यारूपायवैनमः तृतीयायमकारायशिवायपरमात्मने जलायचजलाख्याय
नमस्तेजलव्यापिने चिंतयेचिंत्यरूपायस्मृतिरूपायवैनमः ज्ञानायज्ञानगम्यायन
मस्तेसंविदेसदा शिवरायनमस्तुभ्यंनीलकंठयवैनमः अर्द्धनारीशरीरायअव्यक्ताय
नमोनमः ४ एकादशविभेदायस्थाणवेतेनमःसदा नमःसारायपात्रायभवायभयहा
रिणे ५ नमस्कारायदेवायशंकरायेश्वरायच नमोविकाधिपतयेउमायाःपतयेनमःह
हिरण्यबाहवेतुभ्यंनमस्तेहेमरेतसे नीलकेशायवीतायशितिकंठायतेनमः ७ कपर्दिने
नमस्तुभ्यंनागागाभरणायच हृषांतकायशर्वायकत्रेहर्त्रेनमोनमः विरामेनिरामायरमा

15

लिं·
ग·१·
५५

मंत्रवित् प्रविश्य तीर्थमध्ये तु शनैः शुभविहृद्धये भृंगेणपर्णपुटकैः पलाशैर्वा ततो ऽ
स्तथा सकुशेण सगंधेण जलेनैवाभिषिंचयेत् रुद्रेण पवमानेन त्वरितेनाख्येन मंत्रवि
त् होतारं पवमानाद्यैस्तथा शांतिहृदयेन च शांतिपर्मेणाचैकेन पंचब्रह्मपवित्रकैः तत्र
न्मंत्राधिदेवानां स्वरूपं च ऋषीन् स्मरन् एवं हि चाभिषिच्याथ मूर्द्धानं पयसा द्विजाः ध्या
येच्च त्र्यंबकं देवं हृदि पंचास्यमीश्वरं आचम्याचमनं कुर्यात् स्वगोत्रोक्तं समीरयन् पवित्रह
स्त स्वासीनः शुचौ देशे यथाविधि अभ्युक्ष्य सकुशं चाद्भिर्दक्षिणेन करेण च हीपेप्रक्षिप्य
तज्जोयं वज्रीभूतात्मा त्वदितं द्वितः प्रदक्षिणत्रयं कृत्वा हिंसापापप्रशांतये इति संक्षेपतः
प्रोक्तं स्नानाचमनमुत्तमं सर्वेषां ब्राह्मणानां तु हितार्थं द्विजसत्तमाः १ स्नानाचमनविधिः पंच
विंशः नंदिरुः आवाहयेत्ततो देवीं गायत्रीं वेदमातरं आयातु वरदा देवी मनेनैव महेश्वरीं पा
द्यमाचमनीयं च तस्या ह्यर्घ्यं प्रदापयेत् प्राणायामं ततः कृत्वा समासीनः स्थितोपि वा सह
स्त्रं वा तदर्धं वा शतमष्टोत्तरं तु वा गायत्रीं प्रणवेनैव त्रिविधं चैव मावरेत् अर्घ्यं दत्वा समा
भ्यर्च्य प्रणम्य शिरसा स्वयं उत्तरे शिखरे देवी त्युक्त्वोद्वासयेच्च मातरं ब्रह्मलोकाभिवंदे श्री
गायत्रीं वेदमातरं कृतांजलिपुटो भूत्वा प्रार्थयेच्चाक्षरं ततः इहत्तं च तथा चित्रं जातवे
दसमेव च आदित्यं वैतथा चैव आदित्या वा विधानतः तथा स्त्रागीणस्त्रानिमभ्युज्य साम

१४

पापहरं स्नात्वा स्थितेन कथितं पुरा अनेन विधिना स्नात्वा यः सहनाज शंकरं ब्रह्मह
मं च पीत्वा च सर्वपापैः प्रमुच्यते त्रिविधं स्नानमाख्यातं देवदेवेन शंभुना हिताय ब्रह्मणा
दीनां च तन्मे त्वमतो नम् वारुणाश्रतः कृत्वा तत्र स्नाभेयमुत्तमं मन्त्रस्नानं ततः कृत्वा र
जयेत्परमेश्वरं भावशुद्धो भसितस्नात्वा भस्मस्नानात्विशुद्ध्यति भावशुद्धस्तु देवेशो वमनस्तथा
स्नानमाचरेत् सरित्सरस्तडागेषु सर्वेष्वाप्लवयन्नरः स्नात्वा न भावशुद्धश्चेत्तन्न शुद्धो न
संशयः नृणां हि चित्तकमलं प्रबुद्धमभवत्तदा मन्त्रज्ञानसमाज्ञानं भानोर्भासां यथाम्बुजे:
मृत्कुशास्तिलपुष्पं च स्नानार्थं भक्तितं तथा शोदाय तीर्थं निक्षिप्य स्नानं तीर्थं कुशादिकं
प्रक्षाल्याचम्य पादौ च मलं देहादिशोध्य च दूर्वेस्तनीरदेशस्थस्ततः स्नानं समाचरेत्
उद्धृतासीति मन्त्रेण पुनर्देहं विशोधयेत् मृदादाय ततश्चान्यद्दत्त्वा स्नात्वा सनत्वणं ग
पहेराडराय धीमितिमन्त्रेण मन्त्रवित् कपिलागोमयेनैवाङ्गस्थेनैवानुलेपयेत् पुनः स्ना
नेपरिसम्पन्नदत्त्वमलिनेनततः शुक्लावस्त्रपरीधानो भूत्वा स्नानं समाचरेत् सर्वपापवि
शुद्ध्यर्थमावाह्य वरुणं तथा संपूज्य मनसा देवं ध्यानयोगेन वै भव आचम्य त्रिस्ततो च
वगाह्य भवं स्मृत्वा पुनराचम्य विधिवदभिमन्त्र्य महाजलं अवगाह्य ततस्तस्मिन् पठेद्वेदा
घमर्षणं तत्रायभानुसोमाग्निमण्डलं संस्मरन्वशी आचम्य च पुनस्तस्माज्जलादुत्तीर्य मंत्र-